

## Studnia na przedborskim Rynku (Paweł Grabalski)

06.03.2012.

W 2003 roku na Rynku przedborskim odtworzono naziemną cząstkę studni z drewnianym zadaszeniem, istniejącej niegdyś w tym miejscu. Studnia istniała tu już w XIX wieku. W sierpniu 2002 roku, na zlecenie Urzędu Miejskiego, na Rynku przeprowadzono badania archeologiczne, pod kierunkiem Janusza Pietrzaka, które miały na celu odnalezienie i zbadanie relikwów starej studni.

W wyniku badań stwierdzono, że pierwsza studnia w tym miejscu powstała ok. 1840 roku, w tym czasie także wykonano zadaszenie, które przykrywało powierzchnię ok. 20 m. kw., a jego słupy rozstawione były w odległości ok. 3,5 m. Nie wiadomo czym pierwotnie pokryte było zadaszenie, na fotografiach pochodzących z okresu międzywojennego widać, że pokryte było blachą (dziś gontem) i znajdowało się wyżej, niż obecnie. Po wybudowaniu studni położono bruk z kamieni polnych, który przetrwał do końca XX w., ale nie była to najstarsza utwardzona nawierzchnia Rynku, poprzedni bruk z kamieni polnych powstał prawdopodobnie w XVIII w. W latach 50-tych XX w. wymieniono dawną, kamienną cembrowinę studni i ułożono nową, z krągów żelbetonowych. Studnia użytkowana była do czasu wybudowania w miejscu wodociągu. Wtedy też zdemontowano zadaszenie i naziemną część studni, a wlot замуrowano.

W wykopach znaleziono także wiele śladów dawnego osadnictwa. Najstarszym z nich był wczesnośredniowieczny ułamek ceramiki, który datować można na przełom XII i XIII w., jednak o intensywnym użytkowaniu tego terenu można mówić dopiero od II połowy XVI w., przypuszczalnie z tym okresem związany jest relikw budynku, odkryty w wykopie (fragment czworobocznej belki), który mógł stanowić element zabudowy rędrynkowej.

Podobnie jak we wcześniejszych badaniach, prowadzonych na terenie Rynku przez inne zespoły, nie odkryto nawarstwień, które można by wiązać z osadą przedlokacyjną i średniowiecznym miastem. Wszyscy badający teren rynku przedborskiego są zgodni co do jednego, że najstarsze, zarówno miejskie, jak i przedmiejskie centrum Przedborza mogło być zlokalizowane na północny wschód od obecnego Rynku.

(Artykuł powstał na podstawie: Janusz Pietrzak, "Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w sierpniu 2002 roku na Rynku w Przedborzu, woj. łódzkie", [w:] Łódzkie Sprawozdania Archeologiczne, t. VIII/2002-2003, s. 331-336).Paweł Grabalski